

Procés de participació per l'elaboració del Pla del joc a
l'espai públic amb horitzó 2030

Informe de resultats

Sessió temàtica 3: Com incorporar la diversitat cultural als espais de joc

institut
infància i
adolescència | Fem avançar els drets
generant coneixement
per millorar polítiques locals

16 d'octubre de 2018

Amb el suport

Oindic
INICIATIVES I DINÀMIQUES COMUNITÀRIES

Índex

1.	Presentació	3
2.	Organització de la sessió	3
3.	Síntesi de resultats	4
	3.1. Pluja d'idees	4
	3.2. Propostes per incorporar la diversitat cultural als espais de joc	5

1. Presentació

En el marc del procés d'elaboració del **Pla del Joc a l'espai públic amb horitzó 2030**, el passat 16 d'octubre va tenir lloc la tercera sessió temàtica oberta amb el títol *Com incorporar la diversitat cultural als espais de joc*.

L'objectiu de la sessió era doble:

1. Presentar el context de la mesura de govern *Barcelona dona molt de joc* i el marc conceptual del futur *Pla d'impuls del joc a l'espai públic amb horitzó 2030*.
2. Recollir idees i propostes que puguin ser incorporades al futur del Pla del Joc a l'espai públic amb horitzó 2030.

2. Organització de la sessió

La sessió s'estructurà en dues parts diferenciades. Una primera part informativa i una segona part de treball.

- Benvinguda i presentació del marc conceptual del futur Pla d'impuls del Joc a l'espai públic amb horitzó 2030 a càrrec de **Maria Truñó**, de l'Institut d'Infància i Adolescència de Barcelona, i de **Lola López**, Comissionada d'Immigració, Interculturalitat i Diversitat en Ajuntament de Barcelona
- Dinàmica de treball a càrrec d'**INDIC** per recollir idees creatives i propostes que puguin ser incorporades al futur Pla.

Les persones participants es van distribuir en 3 grups de treball, per intentar donar resposta als següents reptes creatius:

- Idees per visibilitzar les diferents formes i necessitats de joc segons els orígens culturals.
- Idees per potenciar la diversitat cultural del joc a la ciutat?
- Idees fer compatibles les diferents necessitats de joc?

En un primer moment es va fer una pluja d'idees, per posteriorment identificar possibles propostes pel Pla del Joc.

3. Síntesi de resultats

3.1 Pluja d'idees

Aquest primer temps era un moment d'obertura creatiu. La norma era recollir totes les idees expressades, sense exercir cap anàlisi ni emetre judicis previs. Per tant, cal entendre aquest buidat com un recull de possibles idees inspiradores, algunes de les quals posteriorment es van elaborar en forma de propostes. A continuació es relacionen les diferents idees que van sorgir en els diferents grups de treball.

Idees per incorporar la diversitat cultural als espais de joc

Grup 1

- Contes i jocs d'arreu del món.
- Músiques/dances.
- Menjars.
- Jocs gegants.
- Iniciatives de vida comunitària.
- Recuperació de jocs tradicionals.
- Dinamització intercultural.
- Espais versàtils.
- Aprenentatge mutu.
- Apropar-nos i conèixer les diferents festivitats..
- Sondeigs/ coneixement de la situació /recursos
- Flexibilitat de l'ús. Que no siguin espais estàtics.
- Espais confortables.
- Il·luminació, saludables
- Posar a l'abast de tothom la manera de jugar d'altres cultures/indrets.
- Jocs i espais de joc a la nit.
- Permis per fer activitats dins de l'espai públic.

Grup 2

- Jocs d'arreu del món.
- Esports minoritaris.
- Obrir els clubs d'esport.
- Preguntar a les escoles que treballin amb nens i famílies a quins jocs juguen.
- Fer jornades de jocs als parcs de jocs tradicionals o d'altres orígens en espais importants de la ciutat.
- Preguntar a les famílies.
- Conèixer el repertori d'entitats culturals i situar-les .
- Necessitat dels jocs i esport de les cultures diverses.
- Convidar els veïns i veïnes.
- Geocatching dels jocs de les comunitats culturals.
- M'ensenyes a jugar?
- Exposició jugable que reculli els jocs d'avui a la ciutat.
- Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (CCCB): el joc és cultura.
- Festival el Dau.
- Marató de joc monotemàtic.

Grup 3

- Diàleg.
- Caixa lúdica multi llengua.
- Dibuix del món (escenari mur, pintures a terra,...).
- Ruta del joc multicultural igual que camins escolars.
- Ambientaltització dels espais. Invitació passiva amb figures i formes.
- Trobades veïnals temàtiques (ex: aniversaris,...).
- Mentors del joc. Fer forta la xarxa social i trencar guetos.
- Ficar al centre jocs d'altres cultures intercalant jocs autòctons.
- Locals clandestins, jocs amagats, reunions de nens/es a les cases, comunitats de veïns accessibles.
- Difusió biblioteques, exposicions.
- Fires de jocs del món.
- Material didàctic amb imatges de jocs del món.

3.2 Propostes per incorporar la diversitat cultural als espais de joc

En aquest apartat es recullen les propostes que les participants van formular agrupades en els tres eixos en els que s'estructurarà el Pla.

Propostes per disposar de més i millors oportunitats de joc

- **Ambientaltització dels espais de joc**
  - Ambientar els espais de joc amb figures i formes.
  - Situar al centre dels espais de joc, els jocs multiculturals intercalant-ho amb elements de joc autòctons.
  - Situar jocs d'arreu del món a l'espai públic coherents amb la realitat cultural de cada barri. És a dir, en funció de la població dissenyar i dotar de jocs d'un tipus o un altre.
- **Crear rutes de joc multicultural**
  - Crear rutes del joc multicultural. Senyalitzar carrers i crear itineraris a l'estil dels camins escolars.
- **Dissenyar espais que siguin versàtils**
  - Buscar espais i mobiliaris que siguin versàtils. Evitar situar taules amb jocs dibuixats tipus escacs, ja que tan sols permeten un són us. Calen espais versàtils i polivalents.
  - Dissenyar espais versàtils per facilitar el joc lliure, fomentar paviments permeables i tous. Habilitar espais diàfans amb flexibilitat d'ús.
  - Situar el mobiliari urbà amb disponibilitat dinàmica en cercle per fer comunitat.

- Posar jocs gegants.
- **Espais confortables i de trobada**
  - Facilitar espais per festes a l'aire lliure amb taules de picnic de diferents mides, barbacoa, etc.
  - Generar espais confortables, amb elements naturals com ombreig i aigua.
  - Estudiar bé els llocs de trobada dels i les acompanyants dels nens i nenes, amb criteris de presència multicultural.
  - Millorar il·luminació per permetre activitats nocturnes respectuoses.

Propostes per estimular el joc a l'aire lliure

- **Programes de joc a les escoles**
  - Reforçar els programes de jocs a les escoles durant el temps de migdia.
  - Aprofitar els patis oberts com espais per donar a conèixer les diferents maneres de jugar.
- **Dinamització per posar en valor la diversitat cultural**
  - Disposar d'una figura dinamitzadora a la comunitat per dur a terme accions d'apropament a entitats de barri, AFA, escoles, a associacions, etc. Un/a dinamitzador/a que també faciliti la comunicació digital i idiomàtica.
  - Dinamitzar amb contes i jocs d'arreu del món, i musiques i danses.
- **Mentors del joc**
  - Promoure la figura del mentor del joc per fer forta la xarxa social i trencar guetos. Seria una figura inspirada en els padrins de l'escola per augmentar les relacions entre diferents cultures.
- **Aprofitar noves tecnologies o APP**
  - Fer una aplicació tipus *geocatching* de jocs de diverses comunitats culturals per la ciutat.
- **Augmentar la presència de jocs multiculturals**
  - Aprofitar el festival Dau i enriquir-lo amb els jocs de les diferents cultures de la ciutat.
  - Generar materials didàctics amb imatges de jocs del món.
  - Promoure esports minoritaris als campus d'estiu.
  - Diversitat de jocs d'arreu a les ludoteques i biblioteques. Entendre que aquests equipaments tenen una continuïtat en el seu entorn.
  - Maratons de jocs de taula.

Propostes per promoure un canvi de paradigma

- **Projecció del joc multicultural a la ciutat**
  - Organitzar una exposició al CCCB: el joc es cultura. La preparació d'aquesta exposició hauria de servir per arribar al carrer, a les botigues, a les biblioteques i generar participació. El propi disseny de l'exposició hauria de servir per implicar les diferents comunitats. Crear continguts amb les 4/5 comunitats majoritàries de la ciutat, i incloure la comunitat gitana.
- **Paper dels mitjans de comunicació**
  - Cal la implicació dels mitjans de comunicació per *normalitzar* en els mitjans la presència de jocs o pràctiques d'altres cultures.
- **Millorar el coneixement**
  - Preguntar a les famílies i infants de les comunitats presents a Barcelona.
  - Aprofitar les classes de llengua d'adults per preguntar o treballar temes de joc. Són grups ja formats i podem tenir al professorat com a còmplice.
  - Generar coneixement, festivitats, jocs tradicionals, etc.
  - Diagnosticar per copsar el detall en l'ús, impacte, diversitats, etc.
- **Comunitats de veïns i veïnes**
  - Gestió amb les comunitats de veïns: creació d'espais propis per al joc, amb diversitat de jocs, als espais d'escala o els espais privats de comunitats de veïns/es.
  - Buscar aliances amb espais gestionats per minories, establir col·laboracions amb altres plans de l'ajuntament, mesquites, etc.
- **Educació dels pares i mares**
  - Treballar amb les escoles per aconseguir una ciutat més segura i amb més confiança dels pares.
  - Fer xerrades a les escoles o empreses.
  - Educació dels pares i mares en la multiculturalitat.
- **Ús de l'espai públic**
  - El canvi de paradigma passa per l'agilització dels tràmits per la utilització de l'espai públic.
  - Facilitar trobades veïnals temàtiques.
  - Realitzar festes d'aniversari a l'espai públic.

